

Segédlet a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa 28/2018. (05. 29.) T. határozatának alkalmazásához

A **2018/2019. borpiaci évi piacszervezési intézkedés** (a továbbiakban: intézkedés) minden hegyközségi tagra nézve kötelező, aki összesen legalább 10 tonna (100 q) borszőlőt vásárol vagy értékesít a 2018. évi szüreti időszakban.

A **felvásárló** számára az előző három évben vásárolt szőlőmennyiség éves átlagának megfelelő mennyiség jelenti az intézkedés alapját (azaz a 2015+2016+2017. évi szüretnek során összesen felvásárolt szőlőmennyiség elosztva hárommal). Ennek a mennyiségnek a 60%-ára (0,6-szorosára) van a 2018. évi szüret során szerződéskötési kötelezettsége a felvásárlónak, az intézkedés keretében (a Tanácsülési határozat **I. számú Mellékleteként**) közzétett **szabványos szerződésminta** vagy a határozat 3. cikk (5) bekezdése szerinti szerződés alkalmazásával.

A felvásárlóra vonatkozó szerződéskötési kötelezettség: az előző 3 év során felvásárolt éves átlagmennyiség legalább 60%-a.

A fennmaradó részre a felvásárlónak ajánlattételi felhívást (nyilvános árajánlatot) kell tennie, és az ennek alapján történő vásárlások esetében legalább a felhívásban megjelölt, vagy annál magasabb **nettó árat** (amihez ÁFA vagy kompenzációs felár kapcsolódik) kell fizetnie.

Amennyiben a szerződés, illetve az ajánlattételi eljárás keretében vásárolt mennyiség mellett is kíván még valaki szőlőt vásárolni, úgy azt a HNT által az árprognózisban közzétett nettó (ÁFA vagy kompenzációs felár nélküli) ár megfizetése mellett teheti meg. Szerencsésebb, ha a felvásárló a teljes mennyiséget lefedi szerződéssel – ilyenkor a felvásárlási árat a felek határozzák meg, illetve a szabványos szerződésminta alkalmazásával a fizetési határidő tekintetében is nagyobb szabadságot élvez. Amennyiben a 2018-ban vásárolt mennyiség előreláthatólag nem éri el a korábbi évek átlagának felét, úgy a felvásárlónak nyilatkoznia kell a hegybíró felé a jelentős mennyiségi különbség okáról. Ebben az esetben az intézkedés alapja a ténylegesen felvásárolt mennyiség (utólagos ellenőrzéssel).

A szőlő**termelő** (eladó) számára az előző három évben értékesített szőlőmennyiség éves átlagának megfelelő mennyiség jelenti az intézkedés alapját (a 2015+2016+2017. évi szüretnek során összesen értékesített szőlőmennyiség elosztva hárommal). E mennyiség 60%-ára (0,6-szorosára) van idén szerződéskötési kötelezettsége a termelőnek, az e feletti mennyiséget a felvásárlók által – a Tanácsülési határozat II. számú Melléklete szerinti „Felvásárlási felhívás” formájában – tett ajánlat(ok) alapján kell értékesítenie. Minden szőlőtermelő részére javasolt, hogy minél nagyobb mennyiséget értékesítsen a közzétett **szabványos szerződésminta alapján, mivel ez jelentheti számára a legnagyobb biztonságot.**

A szőlőtermelőre vonatkozó szerződéskötési kötelezettség: az előző 3 év során értékesített borszőlő-mennyiség éves átlagának legalább 60%-a.

Amennyiben a szőlőtermelő 2018-ban az előző három évi átlagmennyiség 60%-ánál kevesebb szőlőt értékesít, úgy a jelentős mennyiségi különbség okáról a hegybíró részére hivatalos nyilatkozatot kell adnia. Ebben az esetben a 2018. évi piacszervezési intézkedés alapja a szüret alkalmával ténylegesen eladott szőlőmennyiség, amit a HNT, illetve a hegybíró részéről utólagosan ellenőriznek.

A szőlőtermelő részére új lehetőség, hogy a 2018. évi szüret alkalmával a HNT segítségével **értékesítési ajánlatot** tehet közzé, amiben ismertetheti, hogy milyen szőlőfajtákat, milyen mennyiségben és milyen irányáron kíván eladni. Az értékesítési ajánlatban javasolt egyértelműen jelezni, hogy az irányár ÁFA, illetve kompenzációs felár nélküli nettó ár. A HNT részére (a szakmakoz@hnt.hu e-mail címre) megküldött értékesítési ajánlatokat a HNT továbbítja a hegyközségek (külön kérés esetén: a szőlőtermelő által megnevezett hegyközségek) részére. Az értékesítési ajánlatokat legkésőbb 2018. augusztus 10-ig kell eljuttatni a HNT előbbiekben megjelölt címére.

Szerződéskötés, szabványos szerződés-minta

A Tanácsülési határozatban előírt szerződéskötési kötelezettség, illetve a közzétett szabványos szerződés-minta azok esetében, akik már rendelkeznek hatályos és érvényes szerződéssel, az alábbiak szerint értelmezendő. A felek között már meglévő rövid- vagy hosszútávú szerződések az intézkedés vonatkozásában is érvényesnek tekinthetők akkor, ha megfelelnek a vonatkozó általános jogszabályi rendelkezéseknek, továbbá tartalmazzák a Tanácsülési határozat 3. cikk (5) bekezdésében megjelölt pontok szerinti rendelkezéseket. Ezek az alábbiak:

- a. a szerződés tárgya
- b. a borszőlő átadás-átvételének módjáról és időpontjáról szóló rendelkezés
- c. a vételár meghatározása, valamint kiegyenlítésének módja és határideje
- d. szerződésszegés, elállás
- e. mentesülés, részleges teljesítés
- f. szerződés hatálya, módosítása, felmondása.

A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény értelmében a szőlőtermelő és a felvásárló között a termék ellenértékének kifizetése az áru átvételétől számított harminc napot nem haladhatja meg¹, tehát a teljesítéstől számított fizetési határidő legfeljebb 30 nap (halasztott fizetés esetén 60 nap). Ettől eltérő fizetési határidőben a szőlőtermelő, illetve a felvásárló kizárólag csak akkor egyezhet meg, illetve az ár megfizetése e határidőnél kizárólag akkor lehet későbbi, **ha a Tanácsülés határozatának I. számú Melléklete szerinti szerződést kötik meg, amelyben a felek hosszabb – de 2019. január 31-énél nem későbbi – fizetési határidőben állapodhatnak meg.** (Figyelem! A határozat II. számú Melléklet szerinti „Felvásárlási felhívás” alapján történő szőlővásárlásokra – valamint minden egyéb, nem a szabványos szerződésminta alapján bonyolított ügyletre – szintén a 2015. évi XCVII. törvényben előírt, az áru átvételétől számított legfeljebb 30 napos fizetési határidő vonatkozik!)

Amennyiben a termelő és a felvásárló között olyan szerződés van hatályban, amely a fentiekől eltérő fizetési határidőt határoz meg, akkor azt tisztességtelen kikötésnek kell tekinteni², és az ilyen szerződés a törvényi előírásoknak nem felel meg. Ebben az esetben a felek kötelesek a szerződést módosítani vagy az intézkedés I. Mellékletében található szabványos szerződést

¹ A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény 3. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés.

² A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:130. §-a alapján.

(„*Borszőlő – mint mezőgazdasági áru – szolgáltatására vonatkozó adásvételi szerződés (2018/2019. borpiaci év)*”) alkalmazni.

Felvásárlói ajánlattétel: „Felvásárlási felhívás”

A Felvásárlási felhívásnak tartalmaznia kell a felvásárolni kívánt borszőlő földrajzi árujelzőit, fajtáját vagy fajtakörét, a felvásárolni kívánt mennyiséget és a szőlő nettó (ÁFA vagy kompenzációs felár nélküli) árát. (Pl. „**Duna OEM Szürkebarát 550 q xx Ft/kg**”).

A felvásárlói felhívás kötelező adattartalmát, illetve formátumát a Tanácsülési határozat II. Mellékletében közzétett minta tartalmazza. A felhívást legkésőbb 2018. augusztus 10-ig elektronikusan, valamint papír alapon is el kell juttatni a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa részére (e-mail: szakmakoz@hnt.hu; illetve postán: HNT, 1117 Budapest, Budafoki út 111., a borítékon fel kell tüntetni: „Felvásárlási felhívás”). A HNT internetes honlapján közzéteszi az előírtaknak megfelelő felhívásokat, továbbá 5 munkanapon belül megküldi azokat a hegybírók részére, hogy a felhívások a hegybírói irodákban kifüggesztve valamennyi érdeklődő termelő számára hozzáférhetőek legyenek.

Amennyiben egy felvásárló Felvásárlási felhívást tesz közzé, úgy a szerződéses felvásárlásai mellett történő további vásárlásokra vonatkozóan köteles az abban foglaltakat alkalmazni, emellett mindenekelőtt az ajánlati árát a 2015. évi XCVII. törvény szerinti határidőben megfizetni.

Szőlőtermelői ajánlattétel: „Értékesítési ajánlat”

A Tanácsi határozat III. számú Mellékletében található mintának megfelelően elkészített Értékesítési ajánlatban a szőlőtermelőnek meg kell jelölnie az eladásra kínált borszőlő földrajzi árujelzőit, fajtáját vagy fajtakörét, továbbá az értékesíteni kívánt mennyiséget és a szőlő nettó (ÁFA vagy kompenzációs felár nélküli) irányárát. (Pl. „**Duna OEM Szürkebarát 550 q xx Ft/kg**”).

Az Értékesítési ajánlatot a szőlőtermelőnek legkésőbb 2018. augusztus 10-ig elektronikusan meg kell küldenie a szakmakoz@hnt.hu e-mail címre. Az előírtaknak megfelelő ajánlatot a HNT 5 munkanapon belül továbbítja a hegybírók részére.

A HNT borszőlőár-prognózisa

A HNT a 2018. évi szüretre vonatkozóan szőlőár-prognózist készít, ami valamennyi, a felvásárlási árakat befolyásoló tényezőt (pl. aktuális gazdasági környezet, meglévő készlet, várható termés stb.) hatásához mérten figyelembe vesz. A gazdasági környezeti index szerepe, hogy a kalkulált árát a piaci várakozásoknak és a külső hatásoknak megfelelően kiigazítsa, illetve az átlagtól felfelé vagy lefelé eltérítse. Értékéről a HNT Elnöksége dönt az évjárat jellemzőit, valamint az aktuális gazdasági és piaci helyzetet figyelembe véve.

Figyelem! Annak ellenére, hogy az árprognózis készítése során a HNT minden szükséges és indokolt piaci tényező figyelembevételére törekszik, a prognózis mindössze egy elméleti, irányjelző funkciójú számítás az ország egészére vonatkoztatva, így nem tölt – de nem is tölthet – be árrögzítő szerepet sem a szerződéses, sem a felvásárlási felhívások alapján történő szőlővásárlások során. Ezzel összhangban e szőlővásárlások esetében az árprognózisban közzétett árak nem tekinthetők kötelezően alkalmazandónak.

(Az a felvásárló ugyanakkor, aki a szerződéses mennyiségeken felül is vásárolni szeretne, és erre a mennyiségre nem vagy csak részben tett közzé Felvásárlási felhívást, a további vásárlásai során nem alkalmazhat a HNT árprognózisában közzétettnél alacsonyabb árakat. Ezzel összhangban az a termelő, aki a szerződés alapján értékesített mennyiségen felül még rendelkezik eladásra szánt borszőlővel, azt csak a felvásárló által meghirdetett felvásárlási felhívás alapján értékesítheti, vagy nem adhatja el az árprognózisban az adott eredetvédelmi kategóriára és fajtára vonatkozóan közzétett ár alatt.)

A HNT a 2018/2019. borpiaci évi szüretre vonatkozó átlagár-prognózisát borvidéki bontásban, az adott borvidéken meghatározó jelentőségű fajtakörre vonatkozóan tette közzé. Az átlagár-prognózis a későbbiek során – az előre nem látható természeti folyamatok vagy keresleti-kínálati viszonyok alakulása következtében – módosítható.

Speciális esetek

Abban az esetben, ha egy felvásárló sok olyan kistermelőtől vásárol, akik nem érik el a kötelezettség alsó korlátját, vagyis összességében 10 tonna alatti mennyiségben értékesítenek borszőlőt, előfordulhat, hogy minden törekvése ellenére sem feltétlen tudja az előírt (a korábbi 3 év átlaga 60%-ának megfelelő) mennyiséget szerződéssel lefedni. Ebben az esetben a felvásárló köteles nyilatkozatot tenni a hegybíró felé a kötelezettség-teljesítés meghiúsulásának tényéről, illetve köteles nyilatkozatát megfelelően alátámasztani az intézkedés alkalmazására nem kötelezettek listájával és a vásárolt mennyiségek feltüntetésével. Ezen túlmenően azt is igazolnia kell, hogy ezektől a termelőktől a piacszervezési intézkedés szabályainak megfelelően, a Felvásárlási felhívásában meghirdetett áron vásárolta meg a szőlőt. Ugyanakkor ezekben az esetekben is ajánlott a feleknek szerződést kötniük.

2018. július 20.